

DLAF *Magasinet*

Dansk Lama og Alpacaforening

Foreningsmagasin · 1. årgang · Nr. 1 · Januar 2024

Indholdsfortegnelse

En hilsen fra Redaktøren.....	3
Rundt i landet - Besøg hos Ebeltoft Lamaer	5
Evaluering af alpakaer del 1	9
Rundt i landet - Besøg hos Susie og suriérne i Bildsø.....	13
ERFA-hjørnet.....	17
Uld-hjørnet	19
Staldtips.....	20
DLAF-siderne	21

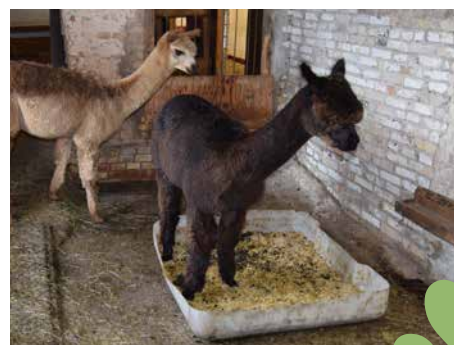
Læs om Beate og hendes lamaer

Side 5

Læs om Susie og hendes suri alpakaer

Side 13

Læs om alpaka-toiletter i ERFA-hjørnet

Side 17

For og bagside billedet

Forside billedet: Fra Ebeltoft Lamaer

Bagside billedet: Fra Susie Pihl i Bildsø

Velkommen til det nye DLAF Magasin

Jeg er forholdsvis ny i verdenen af camelider og for et par år siden meldte jeg mig ind i DLAF, selv om jeg endnu ikke havde nogle dyr. Jeg tænkte, at det var et godt sted at finde informationer om camelider, at kunne deltage i foreningens arrangementer og for at skabe et netværk med ligesindede.

På daværende tidspunkt udkom der løbende nyhedsbreve, med artikler om forskellige emner vedrørende lamaer og alpakaer og jeg læste dem med stor interesse. Desværre var det en tung opgave for bestyrelsen at få medlemmer til at bidrage til nyhedsbrevet og bestyrelsen havde ikke ressourcer til selv at holde nyhedsbrevet kørende, hvorfor det ophørte med at udkomme.

Under mine forberedelser til at få mine egne lamaer og alpakaer, har jeg besøgt rigtig mange lama- og alpakaejere rundt i Danmark. Alt fra avlere, til dem som har gåture og gårdbesøg, dem der afholder kurser, samt de der blot har et par dyr for hyggens skyld. Alle har de været åbne og imødekommende og med glæde fortalt deres historier og delt deres erfaringer med mig. Så konklusion er, at der er masse af viden og erfaring at berette om, der mangler blot nogen til at formidle den! Det er så her jeg kommer ind i billedet.

Redaktøren – hvem er det?

Jeg er oprindelig uddannet lærer og har senere taget en kandidat i pædagogik og formidling. Jeg er således uddannet til at lave undervisningsmaterialer, hvilket jeg bl.a. har gjort i forbindelse med udgivelse af flere håndarbejdsbøger.

Jeg har siden 2012 skrevet for Dansk Patchwork Forenings medlemsblad, Kludemagasinet, hvor jeg har lavet reportager fra udstillinger i udlandet, besøgt butikker, lokale sygrupper og medlemmer for at formidle deres fælles hobby.

Dertil har jeg skrevet adskillige artikler til

Mit ønske er således at foreningen bliver for både lama- og alpaka-ejere, for både de små hobbybrug, store avlere og event-virksomheder. For alle dem, der har interesse i disse unikke og spændende dyr.

forskellige uddannelsesmagasiner og fagblade inden for undervisning og pædagogik.

Jeg er helt ny inden for verdenen af camelider. I skrivende stund venter jeg på, at min ejendom uden for Kolding skal blive færdig efter en større ombygning, så jeg kan få mine dyr hjem.

Jeg har 4 classic lamaer, 1 blanding af lama og alpaka, 2 suri alpakaer og 5 huacaya alpakaer. Alle er de opstaldet og i gode hænder, men håbet er at blive forenet med dem i løbet af foråret 2024.

Det nye DLAF Magasin

Jeg fik ideen til dette nye magasin gennem mine mange besøg rundt om i landet. Jeg lavede et oplæg til DLAF's bestyrelse og på et onlinemøde præsenterede jeg mine ideer. Bestyrelsen var heldigvis med på ideen om et nyt online-magasin og gav mig grønt lys til at kaste mig ud i projektet. Det skal dog slås fast, at det ikke er bestyrelsen, men mig som redaktør, der er ansvarlig, for alt der står skrevet i dette magasin.

Der er to overordnede formål med dette nye magasin. Først og fremmest handler det om at formidle viden og erfaringer. Viden fra litteraturen, eksperter og fagfolk. Erfaringer fra medlemmerne og alle der har camelider. Det andet vigtige formål er at skabe et fællesskab i foreningen og være med til at danne et udbredt netværk for alle dem, som har interesse i camelider.

Mit ønske er således at foreningen bliver for både lama- og alpakaejere, for både de små hobbybrug, store avlere og event-virksomheder. For alle dem, der har interesse i disse unikke og spændende dyr.

Magasinets indhold

Magasinet udkommer 4 gange om året: januar, april, juli og oktober. Hvert kvartal tager jeg rundt i landet på besøg, både hos en lamaejer og en alpakaer. Det er ambitionen at komme rundt i hele landet og at besøge både store og små besætninger.

Ud over beretninger fra mine besøg vil der i hvert nummer være en artikel, som tager et interessant emne op. Her håber jeg med tiden at kunne få en masse input og inspiration fra medlemmerne til, hvilke emner der er aktuelle og har medlemmernes interesse. Dertil vil der i magasinet være nogle faste rubrikker: ERFA-hjørnet, hvor medlemmerne kan dele erfaringer om alt fra erfaringer med "toiletter" til hvilke græsblandinger der bruges på foldene rundt i landet. ULD-hjørnet, hvor medlemmerne kan dele erfaringer om alt fra klipperuter til forarbejdning af uld og fremvisning af slutprodukter. Staldtips er den rubrik, hvor man kan videregive gode tip til smarte anskaffelser eller opfindelser, der gør dagligdagen lettere for camelidejere eller anbefale produkter/redskaber, som andre måske ikke har fået øje på endnu. Den sidste del i magasinet er viet til foreningens arbejde, hvor der er informationer fra bestyrelsen og invitationer til foreningens kommende arrangementer.

At løfte i fællesskab

Det er naturligvis at ønske, at foreningen får flere medlemmer. Jo flere vi er, jo større netværk og jo flere erfaringer at trække på. Hvis foreningen skal udvikle sig, er det vigtigt, at få medlemmerne på banen, for de har masser at bidrage med.

Mit bidrag til foreningen er at være redaktør på magasinet og jeg håber, at I vil bidrage med ideer, erfaringer og viden, så indholdet bliver varieret og spændende. Det kræver en

fælles indsats, når et fællesskab skal vokse. Det er ikke nok blot at læne sig tilbage og håbe på, at de andre trækker læsset. En forening bliver præcis så stærk og givende, som dens medlemmer gør den til.

Med denne første udgave af DLAF Magasinet håber jeg, at det bliver begyndelsen på en positiv udvikling af foreningen og ønsker jer alle rigtig god læselyst.

Cathrine Staal Axelsen

På besøg hos Ebeltoft Lamaer

I det sene efterår tog jeg turen til Djursland, nærmere bestemt Dråby lidt uden for Ebeltoft. Her bor Beate og Hubert sammen med en flok lamaer og alpakaer.

Ebeltoft Lamaer

Til daglig driver Beate virksomheden Ebeltoft Lamaer, som byder på mange forskellige aktiviteter. Beate afholder kurser i alt inden for lama- og alpaka-dyrehold, og børn kan komme og tage et "lama-kørekort" hos hende. Har man lamaer eller alpakaer, skræddersyr hun gerne et forløb til netop de ønsker, man har, så man kan blive klogere på alt fra ernæring og sundhed, til daglig håndtering, klipping og træning.

Beate arrangerer teambuilding og coaching-aktiviteter for virksomheder, samt gåture med lamaerne for både private og virksomheder. Hendes solopgangsture langs kysten er meget populære og en smuk og nærværende oplevelse.

En aktivitet, som har stor betydning for Beate, er lama-terapien. I 2012 færdiggjorde Beate den internationalt anerkendt uddannelse ISAAT (International Society Animal Assisted Therapy). Lama-terapi er således en anerkendt behandlingsform for en række psykiske lidelser som eksempelvis stress, PTSD og depression. Beate arbejder også med den kognitive udvikling af mennesker med multihandicap. At varetage lama-terapi kræver ikke blot, at Beate er uddannet til det. Det kræver også at hendes lamaer er uddannet til det og derfor har hun en håndfuld ældre lamaer, som er yderst veluddannede. De mange dyr på folden giver naturligvis en masse dejlig uld og selv om lamaerne kun bliver klippet hvert andet år, ja så har Beate masse af uld. Ulden får hun bearbejdet på et spinderi og hun sælger sit garn i sin lille gårdbutik.

Det startede i Tyskland

Beate og hendes mand Hubert er fra Tyskland, og lama-eventyret startede tilbage i 2005, hvor de havde købt en landejendom med en større tilhørende grund. De skulle bruge nogle dyr til at holde græsset nede og undersøgte forskellige muligheder. En dag, da Beate var på vej hjem, kørte hun forbi en dame, der kom gående med to lamaer i snor, og det vakte hendes interesse. Hvad var det for nogle sjove dyr? Samme dag kom hendes mand Hubert hjem med en masse bøger om lamaer, fordi han syntes det var et velegnet dyr til deres gård. Måske et tilfælde at de samme dag havde tænkt på lamaer – måske skæbne?

Det næste halve år brugte de på at undersøge, hvad det krævede at holde lamaer, tog på kurser og besøgte en masse lama-avlere, som kunne guide dem, og således startede de med deres første 3 lamaer. Flokken voksede dog hurtigt, for snart fik de deres første føl. Inden længe begyndte folk at henvende sig om lamaer i nød, som havde brug for et nyt hjem. Flokken voksede sig på kort tid til 16 lamaer, og det var også det antal dyr, som Beate og Hubert havde med til Danmark, da de flyttede hertil i 2012. Samme år blev virksomheden Ebeltoft Lamaer grundlagt.

Beate har, lige som sine lamaer, altid et smil på læben

Rundt i landet

En blandet flok

I dag består Beates flok af 19 lamaer og 3 alpakaer. Hendes avlshingst, Moses, blev importeret fra Tyskland, og han har en utrolig fin stamtavle og er far til nogle smukke føl. Moses går på en fold for sig selv og har egen stald, fordi han er en rigtig Alpha-han, som ikke tåler konkurrence. Men han kan holde øje med resten af flokken gennem hegnet, og flere gange hen over året har han en hoppe hos sig, når det er tid til bedækning. Resten af flokken består af hopper og vallakker, som går sammen. Den ældste lama hedder Mara, og hun har hele 19 år på bagen. Den yngste i flokken er Bibi på 10 måneder, som er føl fra sidste år.

Ud over Beates egne lamaer har hun lige nu 4 lamaer i stald, som er på udvekslingsophold. Som "udvekslingsstuderende" hos Beate bliver lamaen trænet til at være håndterbar, så den kan få grime på, gå i snor, få klippet negle, blive børstet og klippet, samt blive håndteret af dyrlægen. De 4 udvek-

Dark Chokolat er lidt af en kendis, han var nemlig med i et afsnit af Helt Sort, hvor han blev venner med Melvin Kakooza

slingsstuderenter går sammen med den øvrige flok, så de kan tage ved lære af de gamle kloge lamaer. De 3 alpakaer kom til i 2015. De er alle vallakker og nu 13 år. Den ene alpaka, Sando, er hvid med blå øjne og han er delvist blind og døv. Beate forklarer, at hvide alpakaer med blå øjne har en gendefekt og at man under ingen omstændigheder avler på dem, fordi der er stor risiko for at man får et blindt eller døvt føl. Hos Beate er der plads til alle dyr, og Sando trives i flokken, hvor de andre tager sig godt af ham. Hvis han er kommet væk fra flokken, kalder han på de andre, og så kommer der en af alpakaerne eller en lama hen og tager ham med ved at gå tæt på ham. Beate har flere dyr, som er kommet til hende, fordi ingen andre kunne/ville have dem. Dark Chokolat, som også bliver kaldt Choko, er en af dem. Han er en Wolly-lama på 15 år, som var blevet fejlpræget i de unge år, hvorfor han udviklede en pågående adfærd. Ejeren kunne ikke længere håndtere ham,

da han havde vokset sig til en stor lama, og han stod til aflivning. Men Beate valgte af give ham en chance, og her kom hendes uddannelse i håndtering af lamaer hende til gavn. Under hendes uddannelse til ISAAT var hun bl.a. på adskillige workshops med Marty McGee Bennet, og håndteringsstrategien fra Camelid Dynamics virkede tilsyneladende på Choko, som i dag er en let håndterbar lama med en stor personlighed.

Mara er flokkens ældste lama med hele 19 somre på bagen

Bob og Najo venter utålmodigt på at blive lukket ud på den store fold til det gode græs!

Beates lamaer og alpakaer har mange forskellige farver.

Noget på hjertet

Er der noget, som er vigtigt for Beate, så er det dyrevelfærd. Ikke bare at man håndterer sine dyr godt – men at man håndterer dem korrekt. I årenes løb har Beate hentet en del lamaer hjem, som ikke havde optimale forhold. Ikke nødvendigvis fordi deres tidligere ejere var nogle, der misrøgtede deres dyr, men fordi rigtig mange anskaffer sig en lama uden at forstå dens natur. Det resulterer ofte i fejlprægning, fejlnæring, og dyr som ikke får den nødvendige pleje, f.eks. manglende klipning af negle og uld.

Beate håber, at DLAF og dette nye magasin kan være med til at kaste lys på, hvad et godt dyreliv er, når man er alpaka eller lama. Hun mener, at det er vigtigt at nå ud til så mange som muligt, så viden og erfaringer bliver delt. På den måde kan vi mennesker gøre vores bedste for at give vores dyr et langt og godt liv. Jeg deler på alle måder Beates håb og takker mange gange for, at jeg måtte komme på besøg og høre om hendes arbejde med lamaer og alpakaer.

Dyrene har ikke valgt os – vi har valgt dem! og det valg kommer med et ansvar. Vi er forpligtet til at give dem et godt og værdigt liv

Moses er en flot avlshingst med en meget fin stamtavle. Han laver nogle meget fine føl. En af dem er Legolas, som du kan se på nederste billede

Vil du have besøg?

Redaktøren tager rundt i hele landet for at besøge lama og alpaka ejere. Formålet med besøgene er at formidle den historie, som du har at fortælle. Der er ikke nogen dagsorden – det er dig, der bestemmer, hvad du vil fortælle. At skabe et netværk i en forening, handler om at lære hinanden at kende, og hvad er bedre end at vise sine dyr frem og fortælle om livet sammen med dem? Så har du lyst til et besøg af redaktøren, skriv da til cathrineaxelsen@icloud.com og lave en aftale. Det er ikke et krav, at du er medlem af DLAF, du skal blot have lamaer eller alpakaer – eller begge dele.

Evaluering af alpakaer del 1

Robin Näsemann er fra Tyskland og hans familie har avlet alpakaer i årtier. Han er uddannet international alpaka-dommer og rejser rundt i hele verden for at bedømme alpakaer ved shows. Robin er forfatteren bag bogen *Alpaca Passion - Keeping, Breeding & Shows*, en bog der får mine varmeste anbefalinger.

I januar og november 2023 afholdte Robin to seminarer om evaluering af alpakaer hos Virkelyst AlpacaFarm. Jeg deltog i disse to meget lærerige og interessante seminarer, og med tilladelse fra Robin vil jeg her forsøge at berette for jer, hvad det er, han som dommer kigger på, når han er ude at bedømme ved alpaka shows. Bedømmelsen til alpakashows handler om evaluering af alpakaens conformation og fleece.

Begrebet conformation kan man oversætte til alpakaens bygning - altså hvordan alpakaen anatomisk er bygget og dens proportioner. Begrebet fleece kan oversættes til det, vi kalder for alpakaens uld. Jeg vil i artiklen her koncentrere mig om evalueringen af conformation og gemme evaluering af fleece til næste nummer af magasinet.

Evaluering af Conformation

Det første spørgsmål, der melder sig, er jo, hvorfor det overhovedet er interessant at kigge på alpakaens conformation? Især for alle dem, der ikke avler på deres alpakaer eller alle dem, som ikke deltager med deres alpakaer på shows! Jeg håber, at svaret giver sig selv, når du har læst denne artikel.

Når man som dommer bedømmer en alpaka til et show, handler det ikke om, at der eksisterer nogle bestemte skønhedsideal, der tilskynder, at en alpaka skal se "smuk" ud. Nej det handler helt basalt om sundhed og velvære for alpakaen. Den ideelle alpaka findes ikke, men der findes en lang række faktorer ved alpakaens conformation, som fortæller noget om dens sundhed og om dens mulige udfordringer.

Robin forklarer, hvad man kan læse ud af en alpakas hovedform

General kropsbygning

Det første, dommeren kigger på, er general body shape, altså alpakaens generelle krop-sopbygning. Hvordan er længden af benene i forhold til længden af krop i forhold til halsens længde? Er alpakaen symmetrisk eller er dens proportioner ude af balance. En alpakas topline, altså dens ryglinje, kan eksempelvis afsløre disproportioner. I Robins bog, illustrerer han, hvordan man kan inddele en alpaka set fra siden i et kvadrat med ni felter og derved afgøre, om alpakaen har en balanceret kropsbygning. Et eksempel på ubalance kan være en alpaka, hvor længden af bagben og forben ikke stemmer overens. Det vil resultere i at alpakaen "tipper" og derved får en skrå ryglinje. Alpakaen har risiko for at få rygproblemer, fordi den går forkert. Et andet eksempel kan være en alpaka med en kropslængde, der er længere end de ideelle proportioner. Det kan medføre, at den er svajrygget, og det kan eksempelvis volde en drægtig hoppe store problemer.

Seminaret var både teoretisk og praktisk og der blev kigget på både hovedform og kropsbygning

Hovedet

Det næste, dommeren kigger på, er hovedet og dets form. Hovedet siger rigtig meget om alpakaens sundhed, fordi nogle af de helt basale livsfunktioner findes her. Kan alpakaen se, høre, trække vejret og spise ubesværet?

Munden, kæbestillingen og tandstillingen er helt afgørende for alpakaens sundhed og velvære. Hvis der er problemer med over- eller underbid eller dicideret tandproblemer, kan det have stor betydning for alpakaens indtag af føde og i yderste konsekvens føre til underernæring.

Modsat mennesket trækker en alpaka ikke vejret gennem både mund og næse. Den trækker udelukkende vejret gennem næsen, hvorfor det også er vigtigt for dommeren at kigge på næsens form og størrelse, og om alpakaens næsebor har de rette proportioner.

Dommeren kigger også på ørernes form. Alpakaens ører skal gerne være spydformet. Hvis ørene er meget lange og mere bananformede, er det en stærk indikator på, at alpakaen bærer stærke lama-gener i sig. Og her måtte jeg jo så spørge, hvorfor det er et problem, at en alpaka har lama-gener i sig, for der er vel ikke noget galt med lamaer? For at svare på det spørgsmål, skal vi tilbage i historien. Både lamaer og alpakaer blev domesticeret for tusindvis af år siden i Sydamerika og blev fremavlet med to forskellige formål: alpakaerne for deres fine uld og lamaerne for deres styrke, intelligens og pålidelighed som transportmiddel. Man blandede ikke disse to racer før end spanierne kom og koloniserede Sydamerika. Her formodes det, at målet var at fremavle en hybrid, som havde alpakaens fine uld, men lamaens størrelse, så der kom større mængder af den fine uld. Dette var dog ikke tilfældet. Resultatet var, at uldkvaliteten var dalende og lamaens kvaliteter ligeså. På den måde var det hverken til gavn for lamaer eller alpakaer at blive krydset med hinanden, fordi begge dyrs egenskaber blev væsentlig reduceret. Så derfor er ørenes form en stor del af bedømmelsen ved Alpaka-shows i vil-

dag, fordi man ved kommende avlsdyr gerne avle "rene" alpakaer (og for den sags skyld også rene lamaer).

Øjnene er naturligvis også vigtige for alpakaens velvære, fordi det er afgørende for et flugtdyr, om det har et godt syn. Øjnene kan faktisk afsløre en gen-fejl. Hvide alpakaer med blå øjne bærer ofte en gen-fejl, som gør, at de ofte bliver født døve og/eller blinde. Selvom en hvid alpaka med blå øjne synes umiddelbart sund og rask, kan den bære denne gen-fejl, som den risikerer at give videre til kommende generationer.

Body Condition Score

Efter evaluering af hovedet fortsætter dommeren ned til ryggraden, hvor han kan bedømme alpakaens body condition score. Dommeren har ikke mulighed for at veje alpakaen på et show, og det kan være svært med det blotte øje at se, hvad der er indenunder det tykke lag af uld. Men ved at mærke på rygsøjlen, lige efter halsen over forbenene, kan han vurdere alpakaens tilstand, hvorvidt den er undervægtig, overvægtig eller helt normal. Man opererer med et body condition score index på 5 niveauer, hvor niveau 1 er undervægtig,

niveau 2 er tynd, niveau 3 er optimal vægt, niveau 4 er tyk og niveau 5 er overvægtig. Hvis en alpaka vurderes mellem 2 ½ og 3 ½ er dens tilstand optimal.

En undervægtig alpaka kan have udfordringer med ernæringen eller have været gennem et sygdomsforløb, hvor en overvægtig alpaka kan have problemer med smidigheden og overvægten belaster knogler og led.

Ben, fødder og negle

Dommeren fortsætter nu sin evaluering ned til benene. Her kigger han på alpakaen forfra og bagfra, for bl.a. at se om alpakaen er det, vi vil kalde hjulbenet eller kalveknæet. Begge dele kan have en uønsket effekt på alpakaens balance, når den står, går og løber. Et stort problem for nogle alpakaer er det, man kalder en fetlock joint. Det har ikke været muligt at finde det rette ord til at oversætte begrebet, men det handler om, at det nederste led på alpakaens ben/fod er svagt og at alpakaen med tiden kommer til at "knække" i dette led og derved kommer alpakaen til at gå på leddet i stedet for at gå på sin fod og desuden føre til adskillige problemer både i selve leddet, men også i ryggen og give problemer i gang og løb.

Kursisterne lærer at vurderer en alpakas Body Condition Score ved at føle på rygsøjlen

Alpakaerne på Virkelyst måtte lægge krop til adskillige berøringer fra Robin og kursisterne!

Ikke alle alpakaerne hos Virkelyst syntes, at seminaret var lig spændende! Her er det en af drengene, der gaber lidt for åbenlyst!

En anden ting, dommeren kigger på, er alpakaens negle, deres placering, afstand og udformning. Der er stor forskel på, hvor meget og hvordan alpakaers negle gror, og noget af det, der kan give en alpaka udfordringer, er, hvis dens negle gror ud til siderne i krogede formationer. Det kan således være svært for alpakaen at opretholde en normal gang med negle, der er misformet og gror ud til siderne.

Kønsorganer

Endnu en vigtig faktor i evalueringen af en alpakas conformation handler om, hvorvidt alpakaen er i stand til at reproducere sig selv. En alpaka med gode gener er ikke meget værd for en avler, hvis ikke den er i stand til at bedække eller til at bære føl. Derfor evaluerer dommeren også alpakaens kønsorganer. På hoppen løftes halen og dommeren vurderer størrelsen på skedeindgangen. Den skal helst have en størrelse, så indtrængning fra en hingst kan ske uden problemer, og er den intakt uden skader og infektioner. For hingstene vedkommende

er det testiklerne, der undersøges. Der skal helst være to kugler og de skal gerne have størrelser som en bordtennisbold.

Viden

Når dommeren har gennemgået og evalueret alle dele af en alpakas conformation, går han videre til bedømmelse af fleecen. Denne evaluering er mindst lige så omfattende som evalueringen af alpakaens bygning, og derfor har jeg valgt, at denne del skal have en artikel for sig selv i næste nummer af dette magasin.

Hvad med alpakaens personlighed?

Robin påpeger alt det, som en dommer ikke kan evaluere på, når man har ganske kort tid med den pågældende alpaka på showet. Eksempelvis kan han ikke sige noget om tilstanden af alpakaens indre organer, så som hjertet eller mave-tarmsystemet. En dommer kan hellere ikke nå at få en ordentlig oplevelse af alpakaens personlighed, hvilket jo spiller en stor rolle, både når man

udvælger de alpakaer, som man gerne vil købe, eller i valget af dem man gerne vil avle på. En dommer kan ikke vide, om hoppen, han evaluerer, er en god og opmærksom mor, eller om den har en god mælkeproduktion. Ej heller om den pågældende hingst er rolig og balanceret, god for flokken eller en god leder.

Hvad kan vi bruge denne viden til?

Evaluering af alpakaers conformation er vigtig, for alle dem, som gerne vil avle, fordi man med en omfattende evaluering af ens dyr vil kunne vælge netop de dyr, der har de bedste gener og derved give gode gener videre til kommende generationer. Og gode gener er jo ofte lig med sundhed og velvære for en alpaka.

Evalueringen af alpakaers conformation kan også være et vigtigt redskab, for alle dem som skal ud at købe nye alpakaer til deres besætning. Her ved man, hvad man skal kigge efter og være opmærksom på.

Det gode, ved at tage på kursus, er, at man lærer en masse nye mennesker at kende, som har samme interesser som én selv, og alle kan bidrage med deres erfaringer og gode spørgsmål

Det betyder ikke, at vi ikke skal købe en alpaka med et svært underbid eller en alpaka med en fetlock joint. For disse dyr kan jo have en fantastisk personlighed og/eller noget super lækkert uld. Det betyder blot, at vi er opmærksom på, hvilke udfordringer det kan give den nyindkøbte alpaka ude i fremtiden, og måske ved vi også, hvad vi skal gøre for, at det ikke kommer til at påvirke denne alpakas livskvalitet.

For alle os, der hverken skal avle, på show eller ud at købe nye dyr, ja der kan en evaluering af vores dyrs conformation måske kaste lys på, hvorfor nogle af dem er udfordret, hvad det er, der giver dem problemer, og måske bliver vi bedre til at finde løsninger på, hvordan vi kan afhjælpe disse problemer. Jeg syntes bestemt, at jeg er blevet klogere på alpakaer generelt og meget bedre til at kigge på mine egne dyr og forstå deres kvaliteter og udfordringer.

Jeg syntes bestemt, at jeg er blevet klogere på alpakaer generelt og meget bedre til at kigge på mine egne dyr og forstå deres kvaliteter og udfordringer.

Til alle dem, som endnu ikke har læst Robins bog Alpaca Passion - Keeping, Breeding & Shows, kan jeg varmt anbefale at gøre det. Den findes på både tysk og engelsk. Der er naturligvis en del fagudtryk, som kan være nødvendige at slå op, men i det store hele skriver han i et let forståeligt sprog om alt fra alpakaens historie, dens natur til evaluering af conformation og fleece.

Har du ideer til emner?

Har du forslag til et eller flere emner, som du godt kunne tænke dig at vide mere om, så skriv til redaktøren - måske emnet er velegnet til en artikel i Magasinet.

Det kan også være, at du ved en masse om et bestemt emne og at du gerne vil dele din viden med andre, og det også meget velkomment. Du behøver ikke selv at forfatte en tekst om emnet, men kan formidle din viden gennem et interview, som redaktøren derefter omsætter til en artikel.

Skriv en mail til cathrineaxelsen@icloud.com og lav en aftale om interview eller evt. besøg. Det er ikke et krav, at du er medlem af DLAF.

På besøg hos Susie og Suriérne

I slutningen af november 2023, den dag hvor den allerførste sne faldt, havde jeg taget turen til Bildsø, nordvest for Slagelse, for at besøge Susie Pihl og hendes alpakaer. Da jeg ankommer til gården, er det første jeg ser ud af bilruden tre nysgerrige alpakaer. Men da jeg står ud af bilen, er det ikke lyden af alpakaerne, der møder mig, men lyden fra de mange farverige fugle i voliere.

Susie og hendes mand har i mange år haft fugle, og de har rigtig mange – i alle størrelser og i alle farver. De bor på en landejendom, hvor der er god plads til de mange fugle, men der har også en del udenomsareal, hvorfor de for år tilbage havde heste. Senere var det kænguruer, der gik på disse arealer, og i dag er det alpakaer.

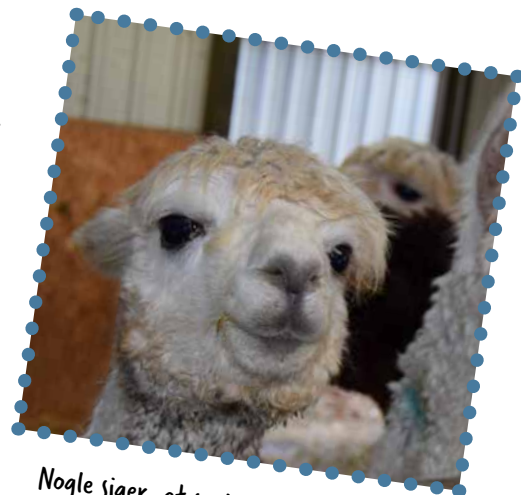
Det var faktisk i forbindelse med, at Susie gerne ville forøge kænguruflokken, at hun havde taget turen til Vejen for at besøge Danfarming, hvor hun skulle kigge på kænguruer, at Susie for første gang så en alpaka.

Det første møde

Da Susie fortæller mig historien, er det med lys i øjnene, og jeg fornemmer, at det var kærlighed ved første blik. Hos Danfarming havde hun spottet dette smukke, majestætiske dyr med den lange hals, de store øjne og den smukke silkeagtige uld. Hvad var det for et væsen? Jo det var en suri alpaka. Det var kærlighed ved første blik, og sådan en måtte hun simpelthen bare eje.

Bent Mikkelsen, indehaver af Danfarming, var på daværende tidspunkt, tilbage i 2012, den eneste, der havde suri alpakaer i Danmark, og han var ikke interesseret i at sælge dem. Til gengæld kunne hun få lov til at købe to huacaya alpakaer – en hingst og en hoppe, der kunne gå sammen, så de kunne avle føl.

Susie forklarer mig, at for 12 år siden var der ikke samme mængde af informationer tilgængelig på internettet, som der er i dag. Der var meget lidt information tilgængeligt på dansk om hold af camelider, og der var ingen Facebookgrupper, hvor man kunne spørge andre mere erfarne alpakaejere til råds. Derfor var Susie tilbage i 2012 ikke klar over, at det var en dårlig ide at have en hingst og en hoppe gående sammen.

Nogle siger, at suri-alpakaer er mere nysgerrige end huacayaer. Men er alle alpakaer ikke bare meget nysgerrige?

Tre nysgerrige alpaka-drenge er det første, jeg møder, da jeg ankommer hos Susie

Hoppen døde da også kort efter, fordi den var blevet bedækket dagligt, hvilket havde ført til voldsomme skader ved skede indgangen og åbne betændte sår, hvor maddiker trængte ind i kroppen. Nu var hingsten pludselig alene, og Susie måtte ud at købe nye hopper hjem.

Suri alpakaerne

I 2017 var Bent fra Danfarming klar til at sælge sine suri alpakaer, og Susie byttede sine huacaya alpakaer til to suri hopper og fik en ny importeret suri hingst til låns. Hun beholdt dog en enkelt huacaya alpaka, nemlig hendes flaskeføl Wally, som hun ikke kunne nænne at komme af med. Da Susie ikke ville have, at Wally skulle avle på suri'erne og derved blande racerne, skilte hun hopperne og hingstene fra hinanden. Desværre døde den ene af suri hopperne, som var med føl og Susie var igen nødt til at finde en ny suri hoppe. Susie var kommet i kontakt med Katja fra Alpati Alpakapark, hvorfra hun købte en suri hoppe. Katja introducerede Susie for Anne Marie fra Österlen Aplaca i Sverige, og herfra fik hun to meget smukke suri hopper – Cleopatra, som er brun, og Silken Vind, som er hvid.

Susie har siden da fået flere føl og også solgt nogle af hendes suri'er videre.

Lige nu har hun 8 alpakaer i alt; 5 suri hopper, 2 suri hingste og 1 huacaya vallak.

Kærlighed til suri'erne

Jeg fornemmer, at der er noget, som kan irritere Susie, så er det de mange fordomme, som mange alpakaejere har om suri alpakaer. Susie fortæller, at hun ofte hører, at de skulle være mere hysteriske, svære at håndtere og besværlige, fordi de har en midterskilning på ryggen, som nogle mener, kan gøre dem sårbar over for regn og kulde. Men Susie fejer alle disse fordomme af bordet og fortæller, at hun ikke oplever den store forskel på suri og huacaya – men hun mener, at det mere handler om den enkelte alpakas personlighed.

Susie oplever at hendes alpakaer alle er nysgerrige med på vagt, at de er omgængelige og trygge ved hende, og at hun uden problemer kan håndtere dem og gå tur med dem.

En ting, jeg lærer hos Susie, er, at der er andre måder at lede/gå med sin alpaka end ved at putte en grime på den. Susies

alpakaer er ikke grime-trænet, fordi hun syntes, at det er unødvendigt at putte grime på dem, når nu de ikke bryder sig om, at der er noget omkring deres næse og i det hele taget ikke bryder sig om at blive berørt i ansigtet. I stedet bruger Susie et labrador-jagt-halsbånd, hvor der er en klikker-anordning, som hun nemt kan løsne, når halsbåndet skal af. Lidt skeptisk spørger jeg, om jeg kan få en demonstration, og det får jeg.

Susie demonstrerer labrador-jagt-halsbåndet for mig, først på Ceasarion og derefter på Wally. Begge alpakaer syntes, at tage det meget afslappet både at få påført halsbåndet, men også at blive ledt rundt i snoren

Først er det Ceasarion, der står for skud, og bagefter er det Wally. Begge bliver de iført halsbåndet helt uden dramatik, og Susie går en tur rundt på folden, hvor alpakaerne følger hende i snoren.

Susies alpakaer har kun haft grime på en enkelt gang, og det var da hun for et par år tilbage, havde nogle af dem med på show.

Til show skulle de jo have grime på, når de blev ført ind i showringen, så det var jeg da lidt spændt på, hvad de sagde til. Men det tog de meget roligt. Der var jo så meget andet at være opmærksom på.

Blot til hygge

Susie har ikke sine alpakaer pga. af et bestemt formål, ligesom nogle der driver virksomhed, afholder arrangementer eller pga. ulden. Susies alpakaer er blot til hygge og til at sprede glæde, hvilket de er rigtig gode til.

Susie bruger pt. ikke ulden selv, men sælger den til spinde-entusiaster. Da der ikke er så mange suri alpakaer i Danmark, ja så er ulden eftertragtet.

Susie vil dog gerne selv lære at spinde, men har ladet sig fortælle, at hun nok ikke skal starte med at spinde suriuld, da det siges at være en del svære at spinde end huacaya-uld.

Så det kan være, at hun skal starte med at øve sig med ulden fra Wally, inden hun kaster sig ud i suri-ulden.

Jeg takker mange gange for, at jeg måtte komme på besøg og høre om Susies historie og om hendes erfaringer med suri alpakaer. Det har været meget interessant og utrolig hyggeligt.

Jo længere ulden på en alpaka er, jo lettere er det at se, om det er en suri eller en huacaya. Suri-alpakaer har en meget karakteristisk uld, som falder i lange lokker

Vil du have besøg?

Redaktøren tager rundt i hele landet for at besøge lama og alpaka ejere. Formålet med besøgene er at formidle den historie, som du har at fortælle. Der er ikke nogen dagsorden – det er dig, der bestemmer, hvad du vil fortælle. At skabe et netværk i en forening, handler om at lære hinanden at kende og hvad er bedre end at vise sine dyr frem og fortælle om livet sammen med dem? Så har du lyst til et besøg af redaktøren, skriv da til cathrineaxelsen@icloud.com og lave en aftale. Det er ikke et krav, at du er medlem af DLAF, du skal blot have lamaer eller alpakaer – eller begge dele.

Hvad gør du med toiletter ?

I efteråret 2023 var jeg i praktik hos Alpati Alpacapark i Gyrstinge, for at blive klogere på dagligdagen hos en større alpaka-besætning. Det var nogle spændende og lærerige uger.

Katja Piil driver virksomheden Alpati Alpacapark, hvor hun bl.a. tilbyder gåture, gårdbesøg og kurser. Hun har omkring 40 alpakaer i Gyrstinge, kun hingste og vallakker.

Katja har gjort sig nogle interessante forsøg med indendørs toiletter, som jeg her vil dele med jer. For mange af jer har sikkert også gået og overvejet, hvordan man kan undgå, at de indendørsarealer i stalde og skure bliver til ét stort toilet.

For et par år siden, da jeg besøgte alpacapark for første gang, spurgte jeg Katja, om man ikke kunne gøre noget, så alpakaerne ikke lavede toiletter inden døre. F.eks. ved at fjerne toiletterne dagligt og forsøge at holde

stalden ren? Men svaret var nej, hun havde på det tidspunkt prøvet forskellige strategier, men lige lidt hjalp det - alpakaerne blev ved med at gå på toilet i stalden!

Nu har Katja så forsøgt med en ny strategi - at lave afgrænsede toiletter, så resten af stalden holdes ren. Alpakatoilettet ligner nærmest en kæmpe kattebakke. Selve "bakken" består af bunden fra en stor plastikbeholder og her i putter hun varmebehandlet snittet halm, som har en rigtig god sugeevne. Og så er det store spørgsmål jo - virker det?

Svaret er, delvist ja. En stor del af alpakaerne har forstået konceptet og kan finde ud af at stille sig op i bakken og besørge. Nogle af dem, der går op i bakken, rammer dog ved siden af, ud på gulvet. Andre alpakaer har forstået, at det er her omkring toilettet er, men stiller sig ved siden af og besørger. Og ja så er der enkelte som helt har misforstået

konceptet og tror at en helt frisk toiletbakke er en hyggelig alpakaseng.

Men i det store hele, så har strategien haft en ønsket effekt, nemlig at begrænse de indendørstoiletter til bestemte områder og at undgå, at hele stalden bliver til toilet.

Tak til Katja for at dele sine alpaka-toilet-erfaringer med mig. Jeg kunne godt tænke mig at få flere toilet-erfaringer fra jer medlemmer, så emnet kan blive uddybet i næste nummer af magasinet.

Hvad er jeres erfaringer med toiletter både inde og ude? Erfaringer med både alpakaer og lamaer? Hvad er der af udfordringer og hvordan løser I dem?

Send en mail til mig på cathrineaxelsen@icloud.com og fortæl om dine lama/alpaka-toilet-erfaringer. Billeder modtages også meget gerne.

Bimmer er en meget dygtig alpaka! Han fangede hurtigt konceptet, og er en af de alpakaer, der kan finde ud af at bruge toilet-bakken korrekt

Svend har lige som katten ikke helt forstået konceptet med alpaka-toiletter! Da bakken var blevet tømt og havde fået dejligt nyt strøelse, ja så var det da oplagt lige at tage sig en slapper oppe i bakken og spære toilettet for alle de andre!

Nogle af alpakaerne er mere skeptiske over for de nye toiletter end andre og skal lige undersøge, om det nu også er det helt rigtig sted at gå på toilet!

Vil du dele dine erfaringer?

Har du forslag til et eller flere emner, hvor du er nysgerrig på, hvad andre lama- og alpaka-ejere gør, så er emnet måske egnet til at tage op i Erfa-hjørnet.

Det kan også være, at du har gjort dig nogle praktiske erfaringer, som du gerne vil dele med andre, og disse erfaringer er også meget velkomne. Du behøver ikke selv at forfatte en tekst om dine erfaringer, men kan formidle din viden gennem et interview og/eller på mail, som redaktøren derefter formidler i Erfa-hjørnet.

Skriv en mail til cathrineaxelsen@icloud.com med din ide eller dine erfaringer.

Det er ikke et krav, at du er medlem af DLAF.

Hvem skal klippe dine dyr?

Når foråret kommer og sommeren nærmer sig, er det tid til at klippe vores uldne alpakaer og lamaer. De fleste klipper deres alpakaer hvert år i løbet af foråret, men for lamaejere kan det afhænge af, hvilken type lama, man har. Jeg har ladet mig fortælle, at classic-lamaer og suri-lamaer typisk klippes hvert andet år, hvorimod wolly-lamaer kan klippes hvert år.

Jeg er interesseret i at høre fra jer medlemmer, hvem der klipper jeres dyr og hvordan det foregår.

Nogle klipper selv, mens andre hyrer professionelle til det. Nogle klippe dyrene liggende på et bord eller en måtte, andre klipper dyrene stående. Nogle klipper med maskine andre med saks.

Send en mail til mig på: cathrineaxelsen@icloud.com og fortæl mig om, hvordan klipningen foregår hos jer. Send også gerne billeder.

Klipperuter?

Jeg har ladet mig fortælle, at der eksisterer forskellige "klipperuter" - altså nøje planlagte ruter, hvor man har organiseret professionelle klippere til at komme rundt i lander og klippe både større og mindre besætninger.

Jeg modtager meget gerne informationer om disse klipperuter, så de kan blive delt her i magasinet.

Hvem koordinerer disse ruter? Hvor i landet findes disse klipperuter.

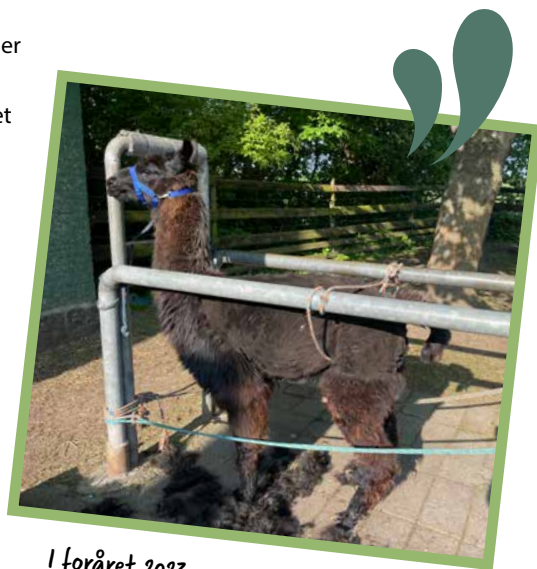
Hvem er de professionelle, der klipper.

Hvordan klippes dyrene? Klippes der både lamaer og alpakaer? Og hvem skal man kontakte, hvis man er interesseret i at komme med på en klipperute?

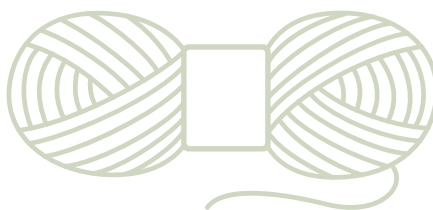
Jeg håber at kunne samle en masse erfaringer fra jer medlemmer og informationer fra dem, som koordinerer klipperuterne, således at der i næste magasin kan deles en masse gode erfaringer.

I foråret 2023 var jeg hjælper hos Alpati Alpakapark, hvor der skulle klippes hele 36 alpakaer på én dag. Her blev der klippet med maskine på en måtte på gulvet af professionelle fra Sverige og Irland

I foråret 2023 var jeg klippehjælper hos Ebeltoft Lamaer. Beate klipper sine lamaer stående og med en håndsaks. Dark Chokolat får her saddeklip, fordi han er en wolly-lama, skal han have noget af ulden af hvert år.

Jeg har brug for *dine* staldtips!

Når man kommer rundt på besøg hos andre lama- og alpaka-ejere, ser man en masse smarte løsninger og sjove opfindelser. Her om vinteren, hvor frosten sætter ind, kan det være en udfordring, at holde dyrenes drikkebrug frostfri. Da jeg besøgte Karoline og Kristian på Als, så jeg et meget smart drikkebrug, hvor der var automatisk opfyldning af vand og et varmelegeme, der holder vandet frostfrit. På den måde har deres alpakaer adgang til frisk vand hele året rundt.

Jeg forhørte mig naturligvis, om den fungerer, som den skal – og det gør den. Den skal blot rengøres for bundfald en gang i mellem. Karoline har købt den hos det tysk firma www.siepmann.net. Måske dette automatiske drikkebrug eller noget lignende også forhandles i Danmark? Skulle nogen af jer have erfaringer med lignende automatiske drikkeautomater, og have informationer om hvor disse forhandles, så hører jeg gerne fra jer på mail: cathrineaxelsen@icloud.com

Har du et staldtip?

Hvis du har købt en smart dims eller selv opfundet noget, som andre kunne have glæde af i stalden eller på folden, så er du velkommen til at dele dit tip her. Skriv en mail til cathrineaxelsen@icloud.com med billeder og forklaring på dit tip. Det er også velkomment at dele et link, hvor man eventuelt kan anskaffe sig gode sager til stald og fold. Det er dog ikke tilladt for virksomheder at reklamere for egne produkter. Det er ikke et krav, at du er medlem af DLAF.

Har du nogle ideer til emner, der kan tage op i en artikel – eller måske nogle erfaringer, som du vil dele?

Det kan også være en sjov historie om dine dyr eller et godt billede, som kan give os andre et smil på læben :-)

Så kontakt redaktøren på mail:
cathrineaxelsen@icloud.com
Alle input er velkomne !

Senest afholdte DLAF-arrangement

I slutningen af oktober 2023, havde DLAF arrangeret et seminar med den internationale alpaka-dommer Joe Bridges fra England. Seminaret handlede om alpakaerens bygning og uld.

Joe talte om emner som en sund bygget alpaka, om uldens kvaliteter i alle aspekter og vigtigheden af gode beslutninger i avlen. Alt dette blev krydret med mange sjove og spændende historier fra hendes erfaringer fra arbejdet med egen besætning og hendes erfaringer som alpaka-dommer.

Seminaret blev afholdt af to omgange. Om lørdagen var det i Jylland hos Virkelyst og om søndagen var det på Sjælland hos Alpati Alpapark.

Tusinde tak til Joe og hendes mand Scott, for nogle berigende timer. Og et stort tak til Virkelyst og Alpati Alpapark for at stille lokaler og alpakaer til deltagernes rådighed.

DLAF Bestyrelse

Formand:

Anne Dibbern Röser
anne@dibbern.dk
Tlf: 22 52 05 75

Næstformand:

Kasper Kristiansen
kagr@fhmail.dk
Tlf: 30 17 94 07

Kasserer:

Marianne Walsøe
hoensegaarden65@gmail.com
Tlf: 42 91 19 18

Menige medlemmer:

Katja Piil
Maja Fisker Kielberg
Martin Kongsbak Drastrup
Susie Pihl

Suppleant:

Helle Skytte Larsen

Webmaster:

Anne Dibbern Röser

Redaktør (ikke i bestyrelsen):

Cathrine Staal Axelsen

DLAF-kalender

Kommende DLAF arrangementer:

21. januar
Generalforsamling

Februar
Arrangement hos medlem

16-17. marts
Besøge aplakashow i Holland

6-7. april
Dansk Alpaka Show

Juni
Uldsortering

Juli
Arrangement hos medlem

August
Besøg hos spinderi
Bålhygge

September
Spindekursus

Oktober
Farvning af garn

Generalforsamling

Sæt kryds i kalenderen allerede nu d. 21 januar 2024, for her afholdes der generalforsamling i DLAF.

Tidspunkt og sted for generalforsamlingen bliverannonveret på websiden: dlaf.dk

Tak til Grafisk Arbejde

DLAF Magasinet er layoutet med hjælp og sparring fra Grafisk Arbejde i Nordborg på Als. Der skal lyde en kæmpe stort tak til Louise Snedker Hartman, for kyndig vejledning og stor tålmodighed.

Ønsker du at blive medlem?

Hvis du ønsker at blive medlem af foreningen, så send en mail til mail@dlaf.dk
Oplys i mailen til DLAF: Navn, adresse, mail, telefonnummer, samt det antal dyr du ejer (angiv om det er lama eller alpaka)

Du behøver ikke at eje egne dyr for at være medlem. Foreningen er for alle med interesse for camelider. Medlemskabet dækker husstanden og giver ret til én stemme ved afstemninger på den årlige generalforsamling.
Indmeldelsesåret går fra 1/1 til 31/12 og prisen er 300 kr. årligt som indbetales på konto 0828-0003386775

For alle der elsker camelider

